

Cursusinformatie

Tuberculinehuidtest

Basistraining voor Defensie (medische dienst)

Dinsdag 26 en woensdag 27 november 2019

Inhoud

1. Inhoud cursusdagen

Doelstelling cursus	3
Literatuur	3
Studiebelasting	3
Vorbereiding cursusdag	3

2. Praktische informatie

Toelatingseisen	4
Wanneer	4
Waar	4
Certificaat	4
Toets	5
Accreditatie	5
Coördinatie cursusdag	5
Docenten	5

3. Programma cursusdagen

Programma cursusdag 1	6
Toelichting programma cursusdag 1, onderdelen	6
Programma cursusdag 2	8
Toelichting programma cursusdag 2, onderdelen	8

1. Inhoud cursus

Doelstelling cursus

Na de cursus heeft u kennis van:

- het ontstaan van de ziekte tuberculose, de ontwikkeling van het ziekteproces in het lichaam, de transmissie, de diagnostiek en de behandeling van tuberculose;
- het bestrijdingsnetwerk van tuberculose in Nederland;
- het bestrijdingsnetwerk met betrekking tot tuberculose binnen defensie;

Na de cursus bent u in staat tot:

- het op een hygiënische en veilige wijze zetten en aflezen van een tuberculinehuidtest.
- het benoemen van het tuberculosescreeningsbeleid bij defensie;
- het informeren van cliënten over de tuberculinehuidtest (THT) en de Interferon Gamma Release Assay (IGRA);

Literatuur

De literatuur wordt als bijlagen (digitaal) bij deze cursusinformatie meegezonden. De literatuur behorend bij de cursus is:

- *Richtlijn Militaire Gezondheidszorg RMG/029 tuberculosescreening*, Ministerie van Defensie, 22 november 2018.
- *WI 132 – Werkinstructie tbc-screening*
- *HS022 – Handelingschema intracutaan injecteren*
- *GI 954 – Gebruiksaanwijzing GIDS Registratie Tuberculine Huidtest*
- *FO132 – Formulier tbc-screening/verwijzing*
- [Handboek Tuberculose 2019](#), Commissie voor Praktische Tuberculosebestrijding, KNCV Tuberculosefonds, Den Haag maart 2019.
- [Werkinstructie zetten en aflezen tuberculinehuidtest \(THT\)](#), Commissie Praktische Tuberculosebestrijding, KNCV Tuberculosefonds, maart 2019.
- [Productkenmerken PPD TUBERCULINE RT23 SSI 2 TE](#)
- [Patiëntenbijsluiter PPD TUBERCULINE RT23 SSI 2 TE](#).

De PowerPoint presentaties ontvangt u tijdens de trainingsdagen.

Studiebelasting

De totale studiebelasting is 24 uur bestaande uit twee cursusedagen en ongeveer 8 uur voorbereiding (bestuderen literatuur en maken van de opdrachten).

Voorbereiding (Zie ook toelichting per onderdeel vanaf pag.6)

a. Voorbereiding voor dag 1:

- Bestudeer Handboek Tuberculose 2019:
 - Hoofdstuk 5. Tuberculose
 - 5.1. Pathogenese pagina 33-35.
 - 5.2. Diagnostiek pagina 35-41.
 - 5.3. Behandeling pagina 41.
 - 5.3.1. Standaardbehandeling pagina 42-44.
 - Hoofdstuk 6. Latente tuberculose-infectie
 - 6.1. Diagnostiek latente tuberculose-infectie pagina 51-57.
- Bestudeer de Werkinstructie zetten en aflezen Tuberculinehuidtest (THT), Commissie praktische tuberculosebestrijding, KNCV Tuberculosefonds maart 2019.

- Bestudeer de Richtlijn Militaire Gezondheidszorg RMG/029 tuberculosescreening, Ministerie van Defensie, 22 november 2018.
- Bestudeer WI 132 – Werkinstructie tbc-screening
- Bestudeer HS022- Handelingsschema intracutaan injecteren
- Bestudeer de informatie over de productkenmerken en de patiëntenbijsluiter van PPD Tuberculine RT23 SSI 2TE.

Vorbereiding voor dag 2:

- Bestudeer Handboek Tuberculose 2019:
Hoofdstuk 1. Organisatie van de Nederlandse tuberculosebestrijding pagina 5 t/m 11.
Hoofdstuk 2. Wetgeving in relatie tot tuberculosebestrijding.
2.1. Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg pagina 13.
2.2. Wet op de geneeskundige behandelingsovereenkomst pagina 14.
2.5. Wet op het bevolkingsonderzoek pagina 16-17.
2.8. Algemene verordening gegevensbescherming (AVG), pagina 18-19.
Hoofdstuk 7. BCG vaccinatie pagina 61-63.
Hoofdstuk 9. Bron- en contactonderzoek pagina 73-79.
Hoofdstuk 11. Infectiepreventie pagina 85-89.
- Bestudeer GI 954 – Gebruiksaanwijzing GIDS Registratie Tuberculine Huidtest
- Bestudeer FO132 – Formulier tbc-screening/verwijzing

Zie voor voorbereiding van de opdrachten de toelichting per dag.

b. Vorbereiding Toets:

Door de relevante literatuur en de cursusaantekeningen te bestuderen bereidt u zich voor op de toets.

2. Praktische informatie

Toelatingseisen

U beheerst de basisprincipes van administratief werk.

U hebt, voor de medisch-technische verrichtingen, een diploma doktersassistente (of een gelijkwaardige opleiding/ervaring).

Wanneer

De cursus wordt gegeven op: dinsdag 26 november en woensdag 27 november 2019.

De digitale toets dient te worden gemaakt op vrijdag 29 november tussen 9.00 – 11.00 uur.

Waar

De locatie is: *Instituut Defensie Geneeskundige Opleidingen (IDGO)*
DGOTC
Geb 13, Lok 170
Noodweg 37
1213 PW Hilversum

Certificaat

U ontvangt een certificaat indien u aanwezig bent geweest op beide cursusedagen en wanneer u de toets met een voldoende resultaat hebt afgesloten.

Toets

De cursus wordt getoetst. Dit wordt gedaan door een schriftelijke toets die u op vrijdag 29 november om 9.00 uur per mail wordt toegezonden. De ingevulde toets dient binnen 2 uur na ontvangst te worden teruggestuurd naar niesje.jansen@kncvtbc.org. De toets bestaat uit open en meerkeuzevragen. De toets wordt beoordeeld door de verpleegkundige consulent van KNCV Tuberculosefonds. Het resultaat wordt uiterlijk vrijdag 13 december per e-mail aan de cursist toegezonden.

Accreditatie

Accreditatie wordt aangevraagd bij Kabiz.

Coördinatie cursus

- Niesje Jansen, verpleegkundige, senior consulent KNCV Tuberculosefonds
- J.R.R. Severijns, Bedrijfsvoering EGB, Ministerie van Defensie

Docenten

GGD afdeling tbc-bestrijding:

- Peter Kouw, arts tuberculosebestrijding, GGD Amsterdam
- Karin Rebel, sociaal verpleegkundige, GGD Amsterdam
- Najia Tessoudali, medisch technisch medewerker, GGD Amsterdam

Ministerie van Defensie:

- Emiel Boers, senior adviseur Force Health Protection, Coördinatiecentrum Expertise Arbeidsomstandigheden en Gezondheid
- Liset Siebenga, stafverpleegkundige EGB
- M. Bulbul, longarts, Centraal Militair Hospitaal

KNCV Tuberculosefonds:

- Niesje Jansen, verpleegkundige, senior consulent KNCV Tuberculosefonds

PROGRAMMA *Dinsdag 26 november 2019*

8.45 – 9.00	Kennismaking en introductie programma.	Niesje Jansen
9.00 – 10.00	Tuberculose: pathogenese	Peter Kouw
10.00 - 10.15	PAUZE	
10.15 –11.30	Onderzoeksmethoden: tuberculinehuidtest, IGRA en röntgen.	Peter Kouw
11.30 – 12.15	Beleid binnen defensie	Emiel Boers
12.15 –13.00	LUNCH	
13.00 –16.00	Tuberculinehuidtest (theorie + praktijk)	Karin Rebel, Najia Tessoudali
16.00 – 16.15	Evaluatie 1 ^e dag, afspraken voor de 2 ^e dag.	Niesje Jansen

Toelichting

Tuberculose: pathogenese + onderzoeksmethoden

Doel:

Na het bestuderen van de literatuur en het doorlopen van de cursusdag kan de cursist uitleggen:

- Wat tuberculose is.
- Hoe tuberculose zich ontwikkelt.
- Hoe tuberculose wordt verspreid.
- Hoe vaak tuberculose in Nederland en wereldwijd voorkomt.
- Wat het verschil is tussen een tuberculose-infectie en de ziekte tuberculose.
- Op welke wijze een tuberculose-infectie wordt vastgesteld en wordt behandeld.
- Op welke wijze de ziekte tuberculose wordt vastgesteld en wordt behandeld.

Werkvorm:

College met Powerpointpresentatie.

Vorbereiding:

Bestudeer Handboek Tuberculose 2019:

Hoofdstuk 5. Tuberculose

- 5.1. Pathogenese pagina 33-35
- 5.2. Diagnostiek pagina 35-41
- 5.3. Behandeling pagina 41
- 5.3.1. Standaardbehandeling pagina 42-44

Hoofdstuk 6. Latente tuberculose-infectie

- 6.1. Diagnostiek latente tuberculose-infectie pagina 51-57

Beleid binnen defensie

Doel:

Na het bestuderen van de literatuur en het doorlopen van de cursusdag kan de cursist:

- De procedures tuberculinehuidtest benoemen binnen defensie.

Werkvorm: College met Powerpointpresentaties.

Vorbereiding:

Bestudeer de Richtlijn Militaire Gezondheidszorg RMG/029 tuberculosescreening, Ministerie van Defensie, 22 november 2018.

Tuberculinehuidtest (Theorie en praktijk):

Doel:

Na het bestuderen van de literatuur en het doorlopen van de cursusdag kan de cursist uitleggen:

- Wat het doel is van een tuberculinehuidtest.
- Wat de mogelijkheden en beperkingen zijn van de tuberculinehuidtest.
- Welke 5 punten belangrijk zijn voor standaardisatie van de tuberculinehuidtest.

Na het bestuderen van de literatuur en het doorlopen van de cursusdag is de cursist in staat:

- Maatregelen te nemen om de betrouwbaarheid van de tuberculinehuidtest te bevorderen.
- De cliënt te informeren over doel en werkwijze van de tuberculinehuidtest.
- Op basis van protocollen bepalen of een cliënt voor een tuberculinehuidtest in aanmerking komt.
- Een tuberculinehuidtest te zetten en af te lezen.

Werkvorm:

- College.
- Oefenen aan de hand van casus, demonstratie en oefening.

Vorbereiding:

- Bestudeer de Werkinstructie zetten en aflezen tuberculinehuidtest (THT), Commissie praktische tuberculosebestrijding, KNCV Tuberculosefonds maart 2019.
- Bestudeer WI 132 – Werkinstructie tbc-screening
- Bestudeer HS022- Handelingschema intracutaan injecteren
- Bestudeer de informatie over de productkenmerken en de patiëntenbijsluiter van PPD Tuberculine RT23 SSI 2TE.

IGRA

Doel:

Na het bestuderen van de literatuur en het doorlopen van de cursusdag kan de cursist uitleggen:

- Wat het doel is en werkwijze van de IGRA.
- Op basis van protocollen bepalen of een cliënt voor een IGRA in aanmerking komt.

Werkvorm:

College met Powerpointpresentatie.

PROGRAMMA woensdag 27 november 2019

08.45 – 09.30	Organisatie tuberculosebestrijding in Nederland & relevante wetgeving	Niesje Jansen
09.30 – 10.00	Tuberculinehuidtest – terugkoppeling theorie en praktijk	Karin Rebel
10.00 – 10.15	BCG-vaccinatie (theorie)	Karin Rebel
10.15 – 10.30	PAUZE	
10.30 - 11.30	Doorverwijzen, voorlichting en 1 ^e opvang	Karin Rebel
11.30 – 11.45	Contactonderzoek	Karin Rebel
11.45 – 12.30	LUNCH	
12.30 – 13.00	Hygiënische maatregelen	Karin Rebel
13.00 - 14.30	Procedure na verwijzing en werkwijze CMH	M. Bulbul
14.30 – 14.45	PAUZE	
14.45 – 15.15	Onderhouden vaardigheden en kennis	Niesje Jansen Liset Siebenga
15.15 – 15.30	Evaluatie en afsluiting	Niesje Jansen

Toelichting

Organisatie Nederlandse tuberculosebestrijding & Wetgeving in relatie tot tuberculosebestrijding

Doel:

Na het bestuderen van de literatuur en het doorlopen van de cursusdag kan de cursist:

- Weergeven hoe het landelijke bestrijdingsnetwerk voor tuberculose in elkaar zit.
- Aangeven wat de rol is van de Commissie voor Praktische Tuberculosebestrijding (CPT), KNCV Tuberculosefonds, VvAwT, V&VN, MtmBeVe binnen de tuberculosebestrijding.
- Welke richtlijnen ontwikkeld op het gebied van de tbc-bestrijding voor hun werkzaamheden belangrijk zijn.
- Aangeven waar de algemene landelijke protocollen en richtlijnen m.b.t. de tbc-bestrijding te vinden zijn.
- Aangeven wat de WGBO en de privacywetgeving betekent voor de uitvoering van werkzaamheden t.b.v. de tbc-bestrijding binnen de medische dienst van defensie.
- De eigen bekwaamheid en grenzen in het kader van de wet BIG aangeven binnen de uitvoering van werkzaamheden t.b.v. de tbc-bestrijding binnen de medische dienst van defensie.

Werkvorm:

- Opdracht “Invullen kaart van Nederland met gegevens over het eigen werkgebied”.
- Nabespreken van de opdracht + toelichting landelijk bestrijdingsnetwerk met behulp van PowerPointpresentatie.
- Opdracht “ werken binnen wettelijke kaders”.

Voorbereiding:

- Ga van uw eigen werkgebied na met welke elementen van het landelijk bestrijdingsnetwerk u in uw regio te maken kunt hebben.
- Ga op uw eigen afdeling na waar regelgeving en richtlijnen rondom de tbc-bestrijding te vinden zijn.
- Bestudeer uit het Handboek tuberculose 2019:
Hoofdstuk 1. Organisatie van de Nederlandse tuberculosebestrijding pagina 5 t/m 11.
Hoofdstuk 2. Wetgeving in relatie tot tuberculosebestrijding.
2.3. Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg pagina 13.
2.4. Wet op de geneeskundige behandelingsovereenkomst pagina 14.
2.6. Wet op het bevolkingsonderzoek pagina 16-17.
2.8. Algemene verordening gegevensbescherming (AVG), pagina 18-19.

Doorverwijzing, voorlichting en 1^e opvang

Doel:

Na het bestuderen van de literatuur en het doorlopen van de cursusdag is de cursist in staat:

- De cliënt te vertellen welke betekenis een reactie op de tuberculinehuidtest heeft.
- De cliënt te vertellen welke vervolgpcedure gevolgd wordt.
- Aangeven welke folder gegeven kan worden in diverse situaties.
- Gebruik maken van schriftelijk en digitaal beschikbaar voorlichtingsmateriaal (www.tuberculose.nl).

Werkvorm:

College/ casuïstiek.

Voorbereiding:

Ga na welk voorlichtingsmateriaal op uw afdeling wordt gebruikt en hoe dit wordt verspreid.

Hygienische maatregelen

Doel:

Na het bestuderen van de literatuur en het doorlopen van de cursusdag is de cursist in staat:

- Te vertellen hoe tuberculose wordt verspreid.
- Maatregelen te nemen om te voorkomen dat hij- of zichzelf, collega's of andere cliënten geïnfecteerd worden met *Mycobacterium Tuberculosis*.

Werkvorm:

Opdracht “Zin en onzin in de tuberculosepreventie”.

Voorbereiding:

Bestudeer uit het Handboek tuberculose 2019, Hoofdstuk 11 Infectiepreventie pagina 85-89.

Contactonderzoek

Doel: Na het bestuderen van de literatuur en het doorlopen van de cursusdag is de cursist in staat:

- Uit te leggen wat bron- en contactonderzoek is.
- Uit te leggen hoe de procedure rondom contactonderzoek bij tuberculose in Nederland wordt uitgevoerd.
- Uit te leggen wat het verschil is tussen passieve en actieve opsporing.

Werkvorm:

College.

Vorbereiding:

Bestudeer uit het Handboek Tuberculose 2019 Hoofdstuk 9 Bron- en contactonderzoek pagina 73-79.

BCG-vaccinatie (theorie)

Doel:

Na het bestuderen van de literatuur en het doorlopen van de cursusdag kan de cursist uitleggen:

- Wat het doel is van een BCG-vaccinatie.
- Beschrijven wat een BCG-vaccinatie is.
- Wat de voor- en nadelen zijn van een BCG- vaccinatie.

Na het bestuderen van de literatuur en het doorlopen van de cursusdag is de cursist in staat:

- De cliënt te informeren over doel en werkwijze van de BCG-vaccinatie.
- Op basis van protocollen bepalen of een cliënt voor een BCG-vaccinatie in aanmerking komt.

Werkvorm:

College.

Vorbereiding:

Bestudeer uit het Handboek Tuberculose 2019 Hoofdstuk 7 BCG vaccinatie pagina 61-63.

Beleid binnen defensie

Doel:

Na het bestuderen van de literatuur en het doorlopen van de cursusdag kan de cursist:

- De geneeskundige lijn verwoorden waarin verwezen wordt binnen Defensie voor vervolgonderzoek en behandeling.
- De procedures tuberculinehuidtest benoemen binnen defensie.

Werkvorm:

College.

Vorbereiding:

- Bestudeer GI 954 – Gebruiksaanwijzing GIDS Registratie Tuberculine Huidtest
- Bestudeer FO132 – Formulier tbc-screening/verwijzing
- Bestudeer de Richtlijn Militaire Gezondheidszorg RMG/029 tuberculosescreening, Ministerie van Defensie, 22 november 2018.